

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE-palveluiden siirto kunnille

Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäivät 1.11.2021
Minna-Marja Jokinen, hallitusneuvos, VM

 TE-palvelut 2024

TE-palvelut 2024 uudistus

- Pääministeri Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle
- Linjaus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa
- TE-palvelujen siirron valmistelun rinnalla hallitus valmistelee useita muita työnhakijoiden palveluja parantavia ja työllisyyttä edistäviä uudistuksia, kuten pohjoismaista työvoimapalvelumallia ja digitaalisten TE-palvelujen uudistusta.

Keskeiset kokonaisuudet

Rahoitus:

Työttömyysturvan
rahoitusvastuun
laajentaminen

Siirtyvien TE-palvelujen
rahoitus

Kunnan järjestämisvastuun määrittely

Mitä tehtäviä ja palveluita
siirtyy

Valtion rooli:

Viimesijainen vastuu
työllisyyden hoidosta
Ylialueelliset tehtävät ja
palvelut
Ohjaus ja valvonta

Rakenteet:

Vaikutukset TE-toimistoihin,
Elyihin ja Keha-keskukseen

Aikataulu:

Lainsäädäntö voimaan
alkuvuosi 2023
Järjestämisvastuu siirtyy
vuoden 2024 aikana

Minkälainen kokonaisuus on kyseessä?

Kunnat soten jälkeen, vuonna 2024

- Toimintakate 13,1 mrd €
- Verotulot 12,8 mrd €
- Valtionosuudet 3,2 mrd €

TE-palvelujen siirto ja työttömyysturvan rahoitusvastuun laajentaminen

- Palvelujen siirto noin 700 milj. €
- Rahoitusvastuun laajentaminen noin 400 milj. €

Siirtyvä henkilöstö

- Noin 4 000 henkilöä

Työllisyyden ministerityöryhmän linjauksia

Järjestämisvastuu:

20 000 työvoimavoimapohja

Maantieteellinen yhteys

Työssäkäynnin ja työmarkkinoiden kannalta toimiva alue

Kuntalain mukaiset yhteistoimintamuodot

Valtioneuvoston päätösvalta ”perälautana”

Palvelut:

Pääosa nykyisin TE-toimiston vastuulla olevasta henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista.

ELY-keskusten vastuulla olevat hankintatehtävät seuraavat lähtökohtaisesti palveluratkaisua.

Valtio vastaa työllisyydenhoidon järjestelmästä ja sen toimivuudesta valtakunnan tasolla

Rahoitus:

Kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta kasvatetaan nykytilaan verrattuna

Rahoitusvastuun laajentumisen kompensointi toteutetaan valtiosuusjärjestelmän kautta

Valtiosuusjärjestelmään lisätään uusi tasauselementti kuntakohtaisten vaikutusten tasaamiseksi

Henkilöstö:

Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Järjestämisvastuusta

Lähtökohdat järjestämisvastuuta koskevassa valmistelussa

- Järjestämisvastuu tarkoittaa kuntalain mukaan vastuuta järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.
- Asukkaiden/ palvelujen käyttäjien perusoikeuksien on toteuduttava:
 - Yhdenvertaisuus
 - Palvelujen saatavuuden turvaaminen
 - Kielelliset oikeudet
- Kuntien osalta toteuduttava perustuslailliset reunaehdot
 - Kansanvaltaisuuden varmistaminen ja itsehallinnon peruspiirteiden säilyminen
 - Rahoitusperiaatteen toteutuminen

Ministerityöryhmän linjaus

- Järjestämisvastuun ensisijainen kriteeri on kunnan työvoimapohja. Alaraja järjestämisvastuulliselle taholle on 20 000 työvoima
- Jos kunta joutuu muodostamaan yhteistoiminta-alueen yhden tai useamman kunnan kanssa, tulee kuntien olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja muodostettavan alueen tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.
- Järjestämisvastuulliselta taholta edellytetään palveluiden riittävän suurta resursointia, jotta palveluiden saatavuus ja yhdenvertaisuus turvataan. Asia tarkentuu jatkovalmistelussa.
- Kielellisten oikeuksien toteutuminen on turvattava
- Yhteistoimintaan veloitettut kunnat voivat itse päättää yhteistoiminnan muodosta eli siitä, millä kuntalain tarkoittamalla muodolla yhteistoiminta toteutetaan. Kunnat voivat myös päättää alueesta, jolla yhteistoiminta toteutetaan, edellyttäen kuitenkin, että edellä esitetyt, järjestämisvastuulliselle taholle asetettavat kriteerit muutoin täyttyvät.
- Yhteistoiminnan toteutumisen varmistamiseksi lainsäädäntöön liitetään ns. perälautasääntely. Käytännössä tämä tarkoittaa, että säädetään määräaika, johon mennessä kuntien tulisi päättää yhteistoiminnasta. Jos päätöstä ei olisi tehty, asiasta päättäisi valtioneuvosto. Lisäksi säädettäisiin valtioneuvostolle mahdollisuus velvoittaa kunta yhteistoimintaan epätarkoituksenmukaisen järjestelystä irtaantumisen estämiseksi.
- Jatkovalmistelussa selvitetään, onko tarpeen säätää poikkeuksia järjestämisvastuulliselle taholle asettavien kriteerien seurauksena syntyvistä yhteistoimintavelvoitteista esimerkiksi kielellisten oikeuksien toteutumiseksi tai muun erityisen syyn vuoksi.

Mitä nousee yksityiskohtaisemmassa valmistelussa esille?

- Työvoimapohja –kriteerin ”liikkuvuus ajassa” eli kun muutoksia tapahtuu, miten ja milloin niihin reagoidaan?
 - Onko 20 000 tasan 20 000 vai mitä se on? Mikä on tarkastelujakson pituus?
 - Miten esim. muutokset yhteistoimintarakenteissa tapahtuvat, kun muutoksia työvoimapohjassa tapahtuu?
 - Entä jos joku jää (tai jätetään) yhteistoimintarakenteiden ulkopuolelle?
- Onko säädettävä poikkeuksia kriteereistä?
 - Esim. saaristokunnat – maantieteellinen yhtenäisyys?
 - Kielelliset oikeudet?

... jatkuu...

- Asiakkaan liikkuvuus, palvelujen haku yli aluerajojen?
 - Lähtökohtana vapaa liikkuvuus
 - Miten suhtautuu järjestämisvastuussa olevan tahon päätöksentekoon (eli edellyttääkö jotain päätöksentekoa vaiko ei), miten suhtautuu rahoitukseen?
- Yhdyspinnat? Pitääkö jotakin säätää?
 - Hyvinvointialueet – entä jos (kun) työllisyysalue toimii useamman hyvinvointialueen alueella (eli yhteistoiminnassa olevat kunnat useamman hv-alueen alueelta)?
 - Avit? Elyt? Maakuntajako?

... jatkuu

- Itsehallinto järjestämisvastuussa olevissa tehtävissä?
 - Onko sillä jokin raja?
 - Minkälaiseksi valtion ohjaus muodostuu? Miten vahvasti säädellään? Valvonta?
 - Entä ”jos menee huonosti” eli perälauta ja palvelujen turvaaminen viimesijassa? Vaikutus arviointimenettelyyn, onko sitä, jos on, niin minkälaista?
- Yhteistoimintarakenteet ja kuntien omistajaohjaus?
 - Miten vältetään yhteistoimintaan usein liittyvät, tunnetut ongelmat?

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE-palvelut 2024